Θεσσαλονίκη 2077

Κώστας Σαββόπουλος

Το μέλλον ως μια δυστοπία είναι αρκετά συνηθισμένο μοτίβο πλέον. Είτε κοιτάξεις προς τον κινηματογράφο (Blade Runner) και τις σειρές (Altered Carbon, Black Mirror, κτλ.) είτε στα video games (Fallout, Metro) το αποτέλεσμα παραμένει το ίδιο. Υπάρχει μια κοινή συμφωνία πως το μέλλον στο οποίο οδεύουμε, σίγουρα δεν μπορούμε να το προσδιορίσουμε ακριβώς αλλά είμαστε όλοι σχεδόν σίγουροι πως θα είναι μαύρο και αφιλόξενο.

Ίσως αυτό να έχει να κάνει με το στάδιο του ύστερου καπιταλισμού στο οποίο βρισκόμαστε, με την οικονομική κρίση, τους πολέμους που εκτυλίσσονται παντού τριγύρω μας, με την κλιματική αλλαγή ή ό,τι άλλο είναι άγνωστο προς το παρόν. Συμβαίνει πολλές φορές άτομα ή ευρύτερα κοινωνικά σύνολα να μην μπορούν να φανταστούν μια θετική προοπτική για το μέλλον, δηλαδή να μην μπορούν να προβάλλουν τους εαυτούς τους σε ένα μελλοντικό στάδιο επειδή βρίσκονται φυλακισμένοι στο παρόν, χωρίς ευκαιρίες, χωρίς φαντασία και στις περισσότερες περιπτώσεις επειδή υποφέρουν από κάποιου είδους καταθλιπτική ή αγχώδη διαταραχή (συχνό φαινόμενο αν κρίνουμε από τους κύκλους μας).

Κι όμως πολλές φορές, μέσα σε αυτή τη μαυρίλα ξεπροβάλλουν μικρές φωτεινές επιγραφές από νέον που έστω και στιγμιαία μας αποσπούν την προσοχή από την αδυναμία μας να σκεφτούμε μπροστά. Αυτό που ίσως δεν ήταν αναμενόμενο είναι να συναντήσει κανείς αυτή τη μικρή νέον επιγραφή σε έναν μουσικό δίσκο.

Η ραπ σκηνή στην Ελλάδα βρίσκεται στα πάνω της την τελευταία δεκαετία, πολύ περισσότερο από την «χρυσή» δεκαετία του ’90 η οποία μας σερβίριζε κουρασμένα και βαρετά ραπς, κλεμμένα στην πλειοψηφία τους (όχι σε επίπεδο beat, αλλά σε επίπεδο θεματολογίας και attitude) ή καλύτερα «δανεισμένα» από ράπερ

σε Η.Π.Α και Ευρώπη. Το ότι βρίσκεται σε καλή φάση η σκηνή δεν μπορεί να το αρνηθεί κανείς, τουλάχιστον ποσοτικά αλλά και ποιοτικά σε αρκετές περιπτώσεις. Το Σφάλμα, οι Ταμπούρο Μπότα, οι Reunion, ο Τζαμάλ, οι Social Waste (και πολλοί/ες άλλοι/ες που δεν αναφέρονται για οικονομία λόγου) ακόμα και η πρόσφατη "τραπ" σκηνή συνηγορούν πως πλέον εν έτει 2018 η ραπ σκηνή στην Ελλάδα έχει απ'όλα και είναι πιο ολοκληρωμένη από ποτέ.

Τώρα μετά τις 15 Μάη έρχεται να προστεθεί ακόμα ένα είδος που μέχρι στιγμής δεν είχαμε δει, τουλάχιστον στην ελληνική σκηνή. Χαριτολογώντας θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε ίσως ως cyberpunk ραπ. Εικόνες από ένα καταστροφικό μέλλον, άνθρωποι βασανισμένοι χωρίς προοπτικές, κοινωνικός έλεγχος, αόρατες και ορατές πειθαρχήσεις του 21ου αιώνα είναι τα βασικά θέματα του 2XXX, του νέου δίσκου του Λεξ. Αυτό που έχει σημασία στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι οι καλές ρίμες ή το flow (που ούτως ή άλλως είναι μια χαρά) αλλά το γεγονός πως για πρώτη φορά μετά από αρκετό καιρό εμφανίζεται μια δουλειά που προσπαθεί να δώσει soundtrack στη σύγχρονη καθημερινότητα των ελληνικών πόλεων κρατώντας παράλληλα τη συνθήκη που αναφέρθηκε παραπάνω, δηλαδή την αδυναμία του Λεξ και ενδεχομένως και του κοινού του να σκεφτούν ένα μέλλον στο οποίο θα είναι χαρούμενοι και ικανοποιημένοι.

Τι τριγυρνάει στο μυαλό ενός 30άρη ή ενός 20άρη που βλέπει ότι δεν βγάζει τα προς το ζην με τίποτα, η αγορά εργασίας απαιτεί είτε πλήρη υποταγή στο κάθε βλαμμένο αφεντικό είτε να αναμετρηθείς με ανθρώπους στο ποιος μπορεί να μαζέψει τα περισσότερα πτυχία (σαν ένα καταθλιπτικό RPG όπου αντί για experience στακάρεις πτυχία και προυπηρεσία). Τι σκέφτεται κανείς όταν βλέπει ένα αβέβαιο μέλλον, γεμάτο επισφαλή εργασία (στην καλύτερη περίπτωση), οικολογικές καταστροφές, ξεριζωμένους ανθρώπους από τις πατρίδες τους, ανθρώπους καθημερινούς και ταλαιπωρημένους να δηλητηριάζονται από εθνικιστικές κορώνες και βρώμικες σημαίες να καίνε καταλήψεις και να επιτίθενται στη διαφορετικότητα επικαλούμενοι ένδοξους και αρχαίους προγόνους;

Μάλλον σκέφτεται αυτό που σκεφτόμαστε όλοι. Πως μάλλον μεταμορφωνόμαστε σε κάτι άλλο, νέο. Σταματάμε να είμαστε άνθρωποι. Μπορεί να είμαστε εξωγήινοι, ρομπότ, μεταλλαγμένοι, replicas ή ό,τι άλλο αλλά σίγουρα η ανθρωπιά μας σιγά σιγά εξατμίζεται και στη θέση της θα μείνουν είτε καλώδια, είτε πράσινη γλίτσα.

Οπότε η συνθήκη ήταν εκεί. Ο Λεξ δεν έκανε τίποτε παραπάνω από το να προσπαθήσει να περιγράψει την πραγματικότητα όπως την βλέπει, χωρίς υπερβολές, χωρίς ματσιλίκια και φυσικά με τη βοήθεια μιας κλειστοφοβικής και αγχωτικής μουσικής που αποδίδει φόρο τιμής στο sci fi δια χειρός Dof.

Αυτό είναι που έχει και σημασία. Χωρίς πολύ άγχος και ζόρι, κάτι όχι ιδιαίτερα σύνθετο ή πυκνό που την ίδια στιγμή όμως είναι προσιτό από όλο τον κόσμο και δεν έχει συγκεκριμένο σημείο απεύθυνσης. Τα συμπεράσματα για όσους και όσες άκουσαν τον δίσκο ήταν λίγο πολύ κοινά. Καμιά φορά το απλό είναι πιο ωραίο και σίγουρα πιο προσιτό από το σύνθετο και το μπλεγμένο. Όσοι και όσες άκουσαν το Τ.Κ.Π του 2014 καταλαβαίνουν γιατί και το 2XXX έπρεπε να είναι το ίδιο απλό αλλά και το ίδιο παραστατικό ταυτόχρονα.

Για το κλείσιμο, το 2XXX είναι ένας καλός δίσκος, αλλά πάνω απ’όλα είναι πρωτότυπος. Δεν πατάει σε έτοιμα βήματα άλλων, παρά μόνο στα βήματα των ίδιων των δημιουργών του. Και για τη ραπ, που τόσα πυρά έχει δεχθεί από «εμπειρογνώμονες» και ιεροεξεταστές κάθε είδους, είναι ένα ακόμη πολύ ευχάριστο βήμα προς τα μπροστά, όχι στο αβέβαιο μέλλον που περιγράφει ο Λεξ αλλά σε ένα μέλλον που ενδεχομένως να κάνει περισσότερο κόσμο να ασχοληθεί μαζί της.

Αν είναι να ζήσουμε το Fallout, ας έχουμε τουλάχιστον να ακούμε καλές μουσικές.